

Innholdsoversikt

Forord	5
I INNLEDNING	37
1 Emnet	39
2 Rettskilder og omgåelsesnormer	47
II ALMINNELIG BEDRIFTSBESKATNING	63
3 Tidfesting	65
4 Varelager	78
5 Anleggsgjenstander: Aktivering, avskrivning, avståelse	90
6 Uttak	157
7 Underskudd	168
8 Fordringer	184
9 Derivater	222
10 Valuta	264
III AKSJESELSKAPER OG AKSJONÆRER	287
11 Aksjeselskaper: Skattesubjekt, skattesatser og beregningsgrunnlag	289
12 Aksjeutbytte og aksjegevinster; personlige skattytere (aksjonærmodellen)	292
13 Aksjeutbytte og aksjegevinster; selskaper som aksjonærer (fritaksmetoden)	339
14 Stiftelse av aksjeselskap og forhøyelse av aksjekapitalen	363
15 Likvidasjon, kapitalnedsettelse og tilbakebetaling av innbetalt kapital	382
16 Norsk kontrollerte selskaper i lavskatteland (NOKUS)	409
IV KONSERNBESKATNING	443
17 Generelt om konsernbekskatning	445
18 Konsernbidrag	450
19 Konserninterne overføringer	471
20 Begrensning av rentefradrag i konsern og mellom nærstående ..	481

V	SELSKAPER MED DELTAKERFASTSETTING OG DELTAKERE	519
	21 Deltakere i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper mv.	521
	22 Utdeling fra selskaper med deltakerfastsetting	551
VI	PERSONINNTEKT	577
	23 Personinntekt for personlig næringsdrivende (foretaksmodellen)	579
	24 Insentiv- og medinvesteringsordninger i arbeidsforhold og earn-out	595
VII	OMORGANISERING OG OVERDRAGELSE AV VIRKSOMHET	623
	25 Generelt om omorganisering og overdragelse av selskaper og virksomhet	625
	26 Fusjon, fisjon og aksjebytte	639
	27 Omdanning av virksomhet	677
VIII	FORMUE	695
	28 Formuesbeskatning av virksomhet, aksjer og andeler	697
IX	SÆRLIGE SKATTEREGIMER	717
	29 Rederibeskatning	719
	30 Kraftbeskatning	762
	31 Petroleumsbeskatning	787
	32 Samvirkebeskatning	821
	Presentasjon av forfatterne og BÅHR	832
	Forkortelser	835
	Litteratur	838
	Lov- og forskriftsregister	840
	Domsregister	893
	Register over bindende forhåndsuttalelser	898
	Stikkordregister	899

Innholdsfortegnelse

Forord.....	5
I INNLEDNING	37
1 Emnet	39
1.1 Bokens opplegg og avgrensning	39
1.2 Kort om inntektsskattens struktur	41
1.3 Skatterettslig betydning av at det foreligger virksomhet.....	42
2 Rettskilder og omgåelsesnormer	47
2.1 Hovedpunkter i skatterettens metodelære	47
2.2 Internasjonale problemstillinger og rettskilder	51
2.2.1 Internasjonal dobbeltbeskatning	51
2.2.2 Diskriminering og restriksjon; EØS-avtalen.....	53
2.2.3 Annet internasjonalt regelverk.....	54
2.3 Omgåelsesregler.....	54
2.3.1 Den ulovfestede omgåelsesregelen	54
2.3.2 Særlig omgåelsesregel for generelle skatteposisjoner..	57
2.3.3 Forslag til lovfestet omgåelsesregel.....	59
II ALMINNELIG BEDRIFTSBESKATNING	63
3 Tidfesting	65
3.1 Innledning	65
3.2 Realisasjonsprinsippet for inntekter og kostnader.....	66
3.2.1 Hovedregelen og noen unntak.....	66
3.2.2 Tidfesting av inntekter.....	67
3.2.2.1 Generelt.....	67
3.2.2.2 Gjensidig bebyrdende avtaler	67
3.2.2.3 Løpende rettsforhold.....	71
3.2.2.4 Ytelser som ikke er betinget av vederlag	71
3.2.2.5 Erstatningskrav	72
3.2.3 Tidfesting av kostnader	72
3.3 Midlertidige forskjeller og utsatt skatt.....	74
3.3.1 Innledning	74
3.3.2 Noen typiske forskjeller mellom skattemessig og regnskapsmessig tidfesting	74

3.3.3	Regnskapsmessig presentasjon av forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig tidfesting	75
4	Varelager	78
4.1	Allment om varelagerreglene	78
4.2	Varebegrepet	79
4.3	Tidfesting av utgangsverdien	83
4.4	Beregning og tidfesting av varekostnadene	83
4.4.1	Innledning	83
4.4.2	Hvilke gjenstander ligger på lager ved årets slutt?	84
4.4.3	Aktiveringsplikts omfang	85
4.4.4	Fradrag for nedskrivning normalt avskåret	86
4.5	Særlig om tilvirkningskontrakter	87
5	Anleggsgjenstander: Aktivering, avskrivning, avståelse	90
5.1	Innledning	90
5.2	Aktiveringsplikt	90
5.2.1	Hovedregler	90
5.2.2	Unntak for uvarige og ubetydelige driftsmidler	94
5.2.3	Senere kostnader	95
5.2.4	Ytelser til det offentlige	96
5.2.5	Særlig om fradrag for vedlikehold	97
5.2.6	Særlig om grensen mot nyanskaffelser	102
5.2.7	Aktivering av kostnader som ikke knytter seg til eiendeler	103
5.3	Avskrivninger: Innledning	104
5.4	Vilkår for avskrivningsrett	105
5.4.1	Avskrivninger som kostnadsfradrag	105
5.4.1.1	Tilknytningsvilkåret: Begrepet driftsmiddel	105
5.4.1.2	Oppofrelsesvilkåret: Verdireduksjon	106
5.4.2	Fysiske gjenstander	108
5.4.2.1	Alminnelig regel	108
5.4.2.2	Boligeiendommer	108
5.4.2.3	Grunnarealer; anlegg på grunn	112
5.4.2.4	Kunstgjenstander	113
5.4.2.5	Dyr	113
5.4.2.6	Forekomster	113
5.4.3	Finansgjenstander	114
5.4.4	Immaterielle gjenstander	114
5.4.5	Tidsbegrenset eiendomsrett; gjenstander undergitt hjemfallsrett o.l.	116
5.4.6	Subjektive vilkår for avskrivningsrett	117
5.5	Avskrivbart beløp	119
5.5.1	Hovedregelen: Historisk kostpris	119

5.5.2	Fastsetting av historisk kostpris.	120
5.5.2.1	Kjøp.	120
5.5.2.2	Produksjon	121
5.5.2.3	Vederlagsfrie erverv	121
5.5.3	Inntak	122
5.5.4	Pensjon som vederlag	123
5.5.5	Nedskrivninger	123
5.6	De årlige avskrivningene. Gevinster og tap	123
5.6.1	Innledning	123
5.6.2	Avskrivningsgrupper og avskrivningssatser	125
5.6.2.1	Innledning; hva er ett driftsmiddel?	125
5.6.2.2	Gruppe a: Kontormaskiner o.l.	127
5.6.2.3	Gruppe b: Ervervet forretningsverdi	127
5.6.2.4	Gruppe c: Lastebiler, busser, varebiler, drosjer mv.	129
5.6.2.5	Gruppe d: Driftsløsoøre ellers (maskiner, inventar mv.)	130
5.6.2.6	Gruppe e: Skip mv.	132
5.6.2.7	Gruppe f: Fly, helikopter.	132
5.6.2.8	Gruppe g: Visse anlegg i kraftforetak mv.	132
5.6.2.9	Gruppe h: Bygg og anlegg	133
5.6.2.10	Gruppe i: Forretningsbygg	134
5.6.2.11	Gruppe j: Fast teknisk installasjon i bygninger	135
5.6.3	Avskrivningsperiode	135
5.6.3.1	Når avskrivning kan begynne	135
5.6.3.2	Hvor lenge avskrivningene pågår	136
5.6.4	Avskrivningsgrunnlag; tidfesting av gevinster og tap	137
5.6.4.1	Fra avskrivningsgruppe til saldo.	137
5.6.4.2	Saldo ved årets slutt; tidfesting av gevinster og tap.	139
	a. Utgangspunkt: Saldo etter foregående års avskrivninger	139
	b. Tillegg for nyanskaffelser	139
	c. Særregel for egen bolig i kombinerte bygg	140
	d. Realisasjon av gjenstander.	141
	(1) Avskrivningsgruppe e til i: Gevinst- og tapskonto	142
	(2) Avskrivningsgruppe a til d og j: Nedskrivning på saldo.	144
	e. Andre begivenheter enn realisasjon: Uttak, gave og arv.	146
	f. Særlig om oppløsning av selskap og opphør av virksomhet	148

5.7	Årlige avskrivninger på annet enn saldogjenstander	150
5.7.1	Forekomster	150
5.7.2	Immaterielle gjenstander	150
5.7.3	Tidsbegrenset eiendomsrett; gjenstander undergitt hjemfallsrett o.l.	152
5.8	Gevinster og tap på annet enn saldogjenstander	153
5.9	Betinget skattefritak ved ufrivillig realisasjon	154
6	Uttak	157
6.1	Innledning	157
6.2	Generelle vilkår for uttaksbeskatning	158
6.3	Tilleggsvilkår for uttak fra enkeltpersonforetak og sameie	160
6.4	Unntak for generasjonsskifter	161
6.5	Skattesubjekt ved uttak	164
6.6	Inntektsberegningen	164
6.7	Tidfesting av fordel ved uttak	166
6.8	Kan det kreves fradrag for tap ved uttak?	166
7	Underskudd	168
7.1	Innledning	168
7.2	Frادrag for inntektsårets underskudd.	169
7.2.1	Samordning av resultat fra flere inntektskilder	169
7.2.1.1	Hovedregel	169
7.2.1.2	Begrensning i retten til underskuddsoverføring	170
7.2.1.3	Særlig om utenlandsforhold	170
7.2.2	Frادrag for underskudd hos andre skattesubjekter	170
7.3	Frادrag for underskudd i et annet år – fremføring og tilbakeføring	171
7.3.1	Fremføring av eget underskudd.	171
7.3.2	Overtakelse og fremføring av andres underskudd.	173
7.3.3	Avskjæring av fremføringsadgangen.	175
7.3.3.1	Offentlig akkord – underhåndsakkord – gjeldsettergivelse	175
7.3.3.2	Konkurs	178
7.3.3.3	Avskjæring av underskudd for filial av utenlandsk selskap	179
7.3.3.4	Avskjæring av underskudd ved eierendring m.m.	179
7.3.4	Tilbakeføring av underskudd.	180
8	Fordringer	184
8.1	Innledning	184
8.2	Beskatningen av ordinære fordringer.	185

8.2.1	Beskatning av kreditor for avkastning	185
8.2.2	Kreditors gevinster og tap	186
8.2.2.1	Allment	186
8.2.2.2	Særlig om mengdegjeldsbrev	186
8.2.2.3	Andre fordringer enn mengdegjeldsbrev	188
8.2.3	Debitors skattemessige stilling	191
8.3	Obligasjoner som skal innfris til et annet beløp enn utstedelseskursen	193
8.3.1	Utstedelse av obligasjoner til under- eller overkurs	193
8.3.2	Skatteplikt og fradragsrett for renteelementet som ligger i under- eller overkursen	193
8.3.3	Tidfesting	194
8.3.3.1	Mengdegjeldsbrev utstedt med over- eller underkurs 1. januar 2014 eller senere	194
8.3.3.2	Andre gjeldsbrev	195
8.4	Indeksobligasjoner mv.	198
8.5	Konvertible obligasjoner og obligasjoner med tilknyttede utstedelsesretter	199
8.5.1	Selskapsrettslige utgangspunkt	199
8.5.2	Skattemessig behandling – sambeskatning eller dekomponering	200
8.6	Instrumenter i grenseland mellom pengekrav og selskapsandel	203
8.7	Fradragsrett for tap på utestående fordringer – tidfesting	206
8.7.1	Problemstilling	206
8.7.2	Tidspunktet for fradragsrett – alminnelige regler for fordringer	207
8.7.3	Særlig om kundefordringer	211
8.7.4	Særregler for finansinstitusjoner	213
8.8	Avskjæring av fradragsrett for tap på fordring mellom nærstående	214
8.8.1	Innledning	214
8.8.2	Vilkår knyttet til kreditor og debitor	215
8.8.2.1	Vilkår knyttet til kreditorselskapet	215
8.8.2.2	Vilkår knyttet til debitorselskapet	215
8.8.3	Kravet om at kreditor- og debitorselskapet må være nærstående	216
8.8.4	Hvilke typer fordringer som er omfattet av og unntatt fra tapsavskjæringsregelen	218
8.8.4.1	Utgangspunkt	218
8.8.4.2	Unntak for kundefordringer	219
8.8.4.3	Unntak for fordring hvor verdien tidligere har vært regnet som skattepliktig inntekt eller har inngått i et gevinst- eller tapsoppgjør	219

8.8.4.4	Unntak for fusjons- og fisjonsfordring	220
8.8.4.5	Finansielle institusjoners tap på utlån	220
9	Derivater	222
9.1	Innledning	222
9.2	Finansielle opsjoner	223
9.2.1	Innledning	223
9.2.2	Begrepet finansiell opsjon	226
9.2.3	Skatteplikt og fradragsrett	228
9.2.4	Beregning av gevinst og tap	229
9.2.4.1	Innledning	229
9.2.4.2	Innehavers stilling	229
9.2.4.3	Utsteders stilling	231
9.2.5	Tidfesting	232
9.2.6	Omkostninger etc.	232
9.2.7	Utgangsverdi/anskaffelsesverdi på underliggende objekt	233
9.3	Andre derivater enn finansielle opsjoner	233
9.3.1	Innledning	233
9.3.2	Er derivater selvstendige skatteobjekter?	234
9.3.3	Separat beskatning	236
9.3.3.1	Innledning	236
9.3.3.2	Avkastning/kostnad eller gevinst/tap?	237
9.3.3.3	Skatteplikt/fradragsrett i virksomhet	237
9.3.3.4	Skatteplikt/fradragsrett utenfor virksomhet	238
9.3.3.5	Tidfesting	239
9.3.3.6	Underliggende objekt	239
9.3.3.7	Ikke-finansielle opsjoner	240
9.3.3.8	Utstedelsesretter	241
9.3.3.9	Termin- og futurekontrakter mv.	244
9.3.3.10	Swapavtaler	248
9.3.4	Beskatning integrert med det underliggende objekt	254
9.3.4.1	Skatteplikt og fradragsrett	254
9.3.4.2	Tidfesting	256
9.4	Sikring	256
9.5	Fritaksmetodens anvendelse på derivater	259
9.5.1	Derivatet omfattes av fritaksmetoden dersom det underliggende objekt omfattes	259
9.5.2	Derivater med eierandeler i utenlandske selskap som underliggende objekt	262
10	Valuta	264
10.1	Innledning	264
10.2	Noen hovedprinsipper	264

10.2.1	Sammenslåingsprinsippet	264
10.2.2	Omregning til norske kroner ved tidfesting.	266
10.3	Erverv og salg av eiendeler (unntatt fordringer) i utenlandsk valuta	267
10.4	Valutagevinster og -tap på fordringer og gjeld.	269
10.4.1	Generelt	269
10.4.2	Valutagevinster og -tap på fordringer og gjeld utenfor virksomhet.	269
10.4.2.1	Omfanget av skatteplikten/fradragsretten.	269
10.4.2.2	Innvinning og tidfesting av valutagevinst og -tap.	270
a.	Hovedregel: Innfrielse	270
b.	Kreditorkifte – refinansiering – debitorskifte	271
c.	Omveksling/omklassifisering til annen valuta	272
d.	Lånet betales ikke ved forfall.	272
e.	Delvis innfrielse.	273
f.	Bankfordring mv. – identifikasjonsproblemer.	273
g.	Skattemotiverte salg.	273
h.	Fusjon mellom debitor og kreditor	274
10.4.3	Valutagevinster og -tap på fordringer og gjeld i virksomhet.	274
10.4.3.1	Generelt.	274
10.4.3.2	Tidfesting av urealisert gevinst og tap på langsiktige fordringer og gjeldsposter (portefølje- og reverseringsprinsippet)	276
a.	Generelt	276
b.	Praktisk gjennomføring: Omvurderingskonto	278
10.4.3.3	Tidfesting av urealisert gevinst og tap på kortsiktige fordringer og gjeldsposter (dagskursprinsippet)	279
10.5	Virksomhet med regnskap i utenlandsk valuta	280
10.5.1	Utgangspunkter	280
10.5.2	Modifisert transaksjonsmetode når skattyter fører regnskapet i funksjonell valuta	280
10.5.3	Nettoinntektsmetode når skattyter eier andel i utenlandsk selskap med deltakerfastsetting eller i NOKUS-selskap	283
10.5.4	Omregning ved inntreden i norsk beskatningsområde	284

10.5.4.1	Utenlandsk selskap blir skattepliktig til Norge	284
10.5.4.2	Inntreden i NOKUS-regimet	285
10.5.4.3	Overgang fra NOKUS-beskatning til beskatning av selskapet som skattemessig hjemmehørende i Norge	285
10.6	Valutasikring	286
III	AKSJESELSKAPER OG AKSJONÆRER	287
11	Aksjeselskaper: Skattesubjekt, skattesatser og beregningsgrunnlag	289
12	Aksjeutbytte og aksjegevinster; personlige skattytere (aksjonærmodellen)	292
12.1	Innledning	292
12.1.1	Fra enkelbeskatning til aksjonærmodell	292
12.1.2	Selskapsrettslige regler om aksjeutbytte	294
12.1.3	Reglenes anvendelsesområde	296
12.2	Vilkår for skattlegging av aksjeutbytte; utbyttebegrepet	297
12.2.1	Skatteplikt for aksjeutbytte	297
12.2.2	Utbyttebegrepet	300
12.2.2.1	Allment	300
12.2.2.2	Utdeling	300
12.2.2.3	Vederlagsfri overføring av verdier	302
12.2.2.4	Lån og sikkerhetsstillelse som aksjeutbytte	306
12.2.2.5	Tilbakebetaling av innbetalt kapital; utbetaling ved likvidasjon av selskap	307
12.2.2.6	Utdeling «fra selskap»	308
12.2.2.7	Utdeling «til aksjonær» eller dennes slektninger	309
12.2.3	Verdsettelse av aksjeutbytte	313
12.2.4	Tidspunktet for beskatning	314
12.2.5	Aksjonær bosatt i utlandet	314
12.3	Aksjegevinster og aksjetap	316
12.3.1	Vilkår for skatteplikt og fradragrett	316
12.3.1.1	Hovedreglene	316
12.3.1.2	Hvilke verdipapirer omfattes?	317
12.3.1.3	Realisasjonsvilkåret	317
12.3.2	Tidfesting	320
12.3.3	Gevinst- og tapsberegning	321
12.4	Skjerming	325
12.4.1	Innledning	325
12.4.2	Vilkår for rett til skjerming	326

12.4.2.1	Subjekt for skjerming	326
12.4.2.2	Objekt for skjerming	326
12.4.2.3	Aksjeselskap i utlandet; aksjonær i utlandet	327
12.4.2.4	Vilkåret om at utbyttet må være lovlig utdelt	328
12.4.3	Beregning av skjerming	329
12.4.3.1	Skjermingsgrunnlag; alminnelige regler	329
12.4.3.2	Skjermingsgrunnlag; aksjer ervervet ved arv eller gave	330
12.4.3.3	Skjermingsrenten	332
12.4.4	Utnyttelse og tilordning av skjerming	332
12.5	Aksjesparekonto	334
12.6	Inntektstillegg for renter på lån til aksjeselskap	336

13	Aksjeutbytte og aksjegevinster; selskaper som aksjonærer (fritaksmetoden)	339
13.1	Innledning	339
13.2	Subjektsiden (selskaper som omfattes)	340
13.2.1	Selskapsformer	340
13.2.1.1	(Allmenn)aksjeselskap og lignende hjemmehørende i Norge	340
13.2.1.2	Utenlandske selskaper	340
13.2.1.3	Selskaper med deltakerfastsetting	341
13.2.1.4	NOKUS	342
13.2.2	Betydning av skattefritak for utenlandske subjekter	343
13.3	Objektsiden (inntekter som omfattes)	344
13.3.1	Inntektstyper	344
13.3.2	Krav om lovlig utdelt utbytte	346
13.3.3	Unntak for inntekter fra selskap i lavskatteland utenfor EØS	348
13.3.4	Krav til selskap i lavskatteland innenfor EØS	350
13.3.5	Unntak for porteføljeaksjer i selskap utenfor EØS	352
13.3.5.1	Allment	352
13.3.5.2	Aksjeutbytte	352
13.3.5.3	Realisasjonsgevinster	353
13.3.5.4	Realisasjonstap	354
13.3.6	Unntak for gevinst og tap på andeler i enkelte selskaper med deltakerfastsetting	357
13.3.7	Andre unntak	357
13.4	Inntektsføring av tre prosent av utbytte og utdeling	359
13.4.1	Norske forhold	359
13.4.2	Internasjonale forhold	360

14	Stiftelse av aksjeselskap og forhøyelse av aksjekapitalen	363
14.1	Innledning	363
14.2	Skattemessige konsekvenser for aksjonæren	364
14.2.1	Innledning	364
14.2.2	Innskudd i form av norske kroner	364
14.2.3	Innskudd i form av naturalia	365
14.2.3.1	Realisasjon av gevinst/tap	365
14.2.3.2	Gevinst- og tapsberegning	366
14.2.3.3	Tidfesting	367
14.2.3.4	Underskudd og andre skatteposisjoner	368
14.2.4	Særlig om innskudd ved motregning	369
14.2.5	Kapitalforhøyelse ved fondsemisjon	371
14.2.6	Skattemessig inngangsverdi på aksjene og skatteposisjonen innbetalt kapital	371
14.2.7	Valget mellom utstedelse av nye aksjer eller økning av pålydende	374
14.2.8	Fradragsrett for omkostninger	376
14.2.9	Fradragsrett for aksjeinnskudd i oppstartsselskap	376
14.3	Skattemessige konsekvenser for selskapet	377
14.3.1	Innskudd er ikke skattepliktig inntekt for selskapet	377
14.3.2	Fra hvilket tidspunkt inntreffer skatteplikt for selskapet?	377
14.3.3	Fordeling av resultat mellom innskyter og selskap	378
14.3.4	Skattemessig inngangsverdi på eiendelene	378
14.3.5	Fradragsrett for omkostninger	380
14.3.6	Uegentlige kapitalinnskudd	381
15	Likvidasjon, kapitalnedsettelse og tilbakebetaling av innbetalt kapital	382
15.1	Innledning	382
15.2	Likvidasjonsreglenes anvendelsesområde	382
15.2.1	Selskapsrettslig eller skatterettslig likvidasjonsbegrep?	382
15.2.2	Selskapsrettslig likvidasjon medfører skatterettslig likvidasjon?	383
15.2.3	Skatterettslige likvidasjonsvirkninger uten selskapsrettslig likvidasjon?	384
15.2.4	Utenlandske selskaper – herunder NOKUS	386
15.3	Beskatning av selskapet ved likvidasjon	387
15.3.1	Generelt	387
15.3.2	Salg av selskapets aktiva eller naturalutdeling til aksjonærene	389
15.3.3	Oppgjør av skatteposisjoner	390
15.3.4	Særlig om utflyttingsskatt for selskaper	391

15.4	Beskatning av aksjonæren ved likvidasjon	393
15.4.1	Generelt	393
15.4.2	Innvinning av gevinst og pådragelse av tap.	394
15.4.3	Gevinstberegning.	395
15.4.4	Tidfesting av gevinst og tap.	395
15.4.5	Beskatning av aksjonær ved utflytting av selskap.	395
15.5	Tilbakebetaling av innbetalt kapital og kapitalnedsettelse	396
15.5.1	Generelt	396
15.5.2	Kapitalnedsettelse med reduksjon av pålydende:	
	Hva skal anses som skattemessig innbetalt kapital?	397
15.5.2.1	Innledning	397
15.5.2.2	Skatteposisjonen innbetalt kapital følger aksjen	398
15.5.2.3	Aksjekapital og overkurs som innbetalt kapital	398
15.5.2.4	Andre aksjonærtilskudd	400
15.5.2.5	Fondsemisjon	400
15.5.3	Gjennomføring av kapitalnedsettelse ved nedskrivning av aksjens pålydende	401
15.5.4	Kapitalnedsettelse ved innløsning av enkeltaksjer (partiell likvidasjon)	404
15.5.5	Nedsettelse av aksjekapitalen til null	406
16	Norskkontrollerte selskaper i lavskatteland (NOKUS)	409
16.1	Innledning	409
16.2	Alternativer til NOKUS-beskatning.	409
16.3	Hvilke selskaper, innretninger mv. som omfattes av NOKUS-reglene.	410
16.4	Kravet om norsk kontroll.	411
16.4.1	Generelt	411
16.4.2	Hvilke skattytere som anses som «norske».	411
16.4.3	Nærmere om kravet til «kontroll»	412
16.4.3.1	Forholdet mellom sktl. §§ 10-60 og 10-62, 1. ledd	412
16.4.3.2	Kravet til «kontroll» av aksjeselskap og likestilte sammenslutninger	413
16.4.3.3	Kravet til «kontroll» av selvstendige innretninger eller formuesmasser	417
16.4.4	Hvilket tidspunkt er avgjørende for kravet til «kontroll»?	419
16.5	Lavskatteland	420
16.5.1	Hjemmehørende etter sktl. § 10-60	420
16.5.2	Utenlandsk skattenivå – to tredjedelskravet	421
16.5.3	Listene over lavskatteland og ikke-lavskatteland	424

16.5.4	Særlig om holdingselskaper mv.	425
16.5.5	Særlig om rederibeskattede selskaper	428
16.6	Unntak for selskaper i skatteavtaleland og i EØS	430
16.6.1	Utgangspunkt.	430
16.6.2	Nærmere om unntaket for selskaper i skatteavtaleland	430
16.6.3	Nærmere om unntaket for selskaper reelt etablert i EØS	432
16.7	Skattepliktig inntekt.	433
16.7.1	Omfanget av skatteplikten.	433
16.7.2	Fastsetting av skattepliktig inntekt	435
16.8	Fremføringsrett for underskudd.	436
16.9	Skatt ilagt i utlandet	437
16.10	Skattlegging ved etablering og opphør av norsk kontroll	439
16.11	Utbytte- og gevinstbeskatning av de norske eierne	440
16.11.1	Utbytte- og gevinstbeskatning av NOKUS-deltakere som er selskaper mv.	440
16.11.2	Utbytte- og gevinstbeskatning av NOKUS-deltakere som er personlige aksjonærer	440
IV KONSERNBESKATNING.		443
17	Generelt om konsernbekskatning.	445
17.1	Innledning	445
17.2	Konsernbegrepet	447
17.3	Ulike modeller for konsernbekskatning.	448
18	Konsernbidrag	450
18.1	Innledning	450
18.2	Selskapsrettslige spørsmål	450
18.3	Vilkår for rett til fradrag for konsernbidrag.	452
18.3.1	Hvilke selskapstyper som omfattes.	452
18.3.2	Vilkåret om norske selskaper eller norske filialer.	453
18.3.2.1	Utgangspunkt – konsernbidrag kan bare gis mellom norske selskaper.	453
18.3.2.2	Konsernbidrag til og fra norsk filial av utenlandsk selskap	453
18.3.2.3	EØS-retten kan i unntakstilfeller gi rett til fradrag for konsernbidrag over landegrensene	454
18.3.3	Vilkår om at selskapene må inngå i både aksjerettslig og skatterettslig konsern	455
18.3.3.1	Krav om mer enn 90 prosent eierskap	455
18.3.3.2	Hvilke selskapstyper kan inngå i et konsern?	457

18.3.3.3	Når må konsernkravet være oppfylt?	457
18.3.4	Konsernbidraget må være «lovlig» etter selskapsrettslige regler.	458
18.3.5	Begrensningen til den «skattepliktige alminnelige inntekt» i det givende selskapet.	460
18.3.6	Tidfesting av avgitt konsernbidrag	461
18.4	Skattemotiverte transaksjoner	462
18.5	Skatteplikt for mottakerselskapet.	462
18.6	Særskilte begrensninger for petroleumsselskaper, rederiselskaper og livsforsikringsselskap	463
18.6.1	Petroleumsselskaper	463
18.6.2	Rederiselskaper	464
18.6.3	Livsforsikringsforetak og pensjonsforetak	465
18.7	Regnskapsmessig behandling	465
18.8	Konsernbidragets form og betaling	465
18.9	Inntektsoverføring i konsern – konsernbidrag eller utbytte?	467
18.10	Endring av konsernbidrag	467
18.11	Ingen adgang til overføring av skatteposisjoner	469
18.12	Opplysningsplikt	470
19	Konserninterne overføringer.	471
19.1	Innledning	471
19.2	Selskapsformer.	472
19.2.1	Overføringer mellom norske selskaper	472
19.2.2	Grenseoverskridende overføringer	472
19.3	Konserntilknytning.	474
19.3.1	Aksjerettslig og skatterettslig konsern	474
19.3.2	Når må konsernkravet være oppfylt?	474
19.4	Eiendeler mv.	475
19.5	Vederlag	476
19.6	Sikkerhetsstillelse.	477
19.7	Skatteposisjoner	478
19.8	Opplysningsplikt	479
19.9	Dispensasjonsadgang.	479
20	Begrensning av rentefradrag i konsern og mellom nærstående	481
20.1	Formålet bak og hovedtrekk ved rentebegrensningsregelen	481
20.2	Vilkår for fradragsbegrensning	484
20.2.1	Hovedregel; beregning av fradragsramme	484
20.2.2	Hva som skal anses som netto rentekostnader	485
20.2.2.1	Det alminnelige rentebegrepet som utgangspunkt.	485
20.2.2.2	Særskilt regulering av rentebegrepet i sktl. § 6-41, 2. ledd	486

20.2.3	Subjektene som omfattes av rentebegrensingsregelen	488
20.2.3.1	Selskap og innretninger som er selvstendige skattesubjekter.	488
20.2.3.2	Selskaper med deltakerfastsetting og NOKUS.	489
20.2.3.3	Norsk filial av utenlandsk foretak mv.	489
20.2.3.4	Unntak for finansforetak	490
20.2.3.5	Petroleumsselskap.	491
20.2.3.6	Rederibeskattede selskap	491
20.2.3.7	Kraftselskap	492
20.2.3.8	Samvirkeforetak	492
20.2.4	Selskapene som omfattes av konsernregelen.	492
20.3	Egenkapitalbasert unntaksregel for selskap i konsern	495
20.3.1	To alternative unntak	495
20.3.2	Hva som skal anses som den norske delen av konsernet.	497
20.3.3	Konsernregnskapet som grunnlag for anvendelse av unntaksregelen	497
20.3.4	Fastsetting av egenkapitalandel	499
20.3.4.1	Krav om tilsvarende regnskapsregler og verdsettelsesprinsipper som i konsernregnskapet.	499
20.3.4.2	Krav til justeringer i selskapsregnskapet	499
20.3.4.3	Beregning av egenkapital i den norske delen av konsernet	504
20.4	Særlig om nærståenderegelen	506
20.4.1	Innledning – relevans ved siden av konsernregelen	506
20.4.2	Definisjon av nærstående.	506
20.4.3	Eksterne lån som likestilles med lån fra nærstående.	509
20.4.3.1	Innledning	509
20.4.3.2	Eksterne lån med sikkerhetsstillelse fra nærstående part	509
20.4.3.3	Andre eksterne lån hvor rentene blir ansett som interne	511
20.4.3.4	Virkning av at lånet anses som lån til nærstående.	512
20.5	Virkninger av at rentebegrensingsregelen kommer til anvendelse	512
20.5.1	Hvilke renter avskjæres?	512
20.5.1.1	Konsernregelen	512
20.5.1.2	Nærståenderegelen	512
20.5.2	Gjennomføring av fradragsavskjæring og fremføring av avskårede renter	513

V	SELSKAPER MED DELTAKERFASTSETTING OG DELTAKERE	519
21	Deltakere i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper mv.	521
21.1	Innledning	521
21.2	Anvendelsesområdet for sktl. §§ 10-40 til 10-49.	522
21.3	Fastsetting etter en nettometode.	525
21.3.1	Generelt om nettofastsetting	525
21.3.2	Særlige spørsmål knyttet til fastsetting av alminnelig inntekt	526
21.3.2.1	Særlig om aksjeinntekter som innvinnes gjennom selskap med deltakerfastsetting	526
21.3.2.2	Særlig om gjeldsrentefordeling.	527
21.3.2.3	Fordeling av nettoresultatet på deltakerne	528
21.3.3	Konsekvenser av nettofastsetting.	529
21.4	Underskudd for kommandittister og stille deltakere – begrenset fradragsrett	531
21.5	Realisasjon av selskapsandel	532
21.5.1	Hovedregel: Skatteplikt/fradragsrett	532
21.5.2	Gevinstbeskatning av deltakere som er aksjeselskaper mv. (selskapsdeltakere)	533
21.5.2.1	Fritaksmetoden for selskapsdeltakere.	533
21.5.2.2	Alminnelig skatteplikt og fradragsrett for selskapsdeltakere ved realisasjon av andel i visse tilfeller	535
21.5.3	Beregning av gevinst/tap	536
21.5.3.1	Hovedregel	536
21.5.3.2	Utgangsverdien	537
21.5.3.3	Inngangsverdien	537
21.5.3.4	Frdrag for ubenyttet skjerming	538
21.5.4	Tidfesting av gevinst/tap	539
21.6	Stiftelse, inntreden, uttreden, oppløsning og omdanning mv.	540
21.6.1	Stiftelse	540
21.6.2	Inntreden	540
21.6.3	Uttreden	541
21.6.4	Skattemessig oppløsning av selskapet.	541
21.6.4.1	Hva regnes som skattemessig oppløsning av selskapet?	541
21.6.4.2	Beskatning ved skattemessig oppløsning	542
21.6.4.3	Tidfesting av gevinst eller tap ved oppløsning	543
21.6.5	Omdanning/omorganisering og konserninterne overføringer	543

21.7	Særlig om indre selskap og stille deltaker	543
21.7.1	Generelt	543
21.7.2	Skattemessige konsekvenser av at det foreligger et indre selskap	545
21.8	Utenlandske deltakere i virksomhet i Norge og norske deltakere i virksomhet i utlandet	546
21.8.1	Generelt	546
21.8.2	Norske deltakere i selskaper som driver virksomhet i utlandet	546
21.8.3	Utenlandske deltakere i selskaper som driver virksomhet i Norge	548
21.9	Saksbehandling ved fastsettingen og sanksjoner	549
22	Utdeling fra selskaper med deltakerfastsetting	551
22.1	Utdeling til personlige deltakere (deltakermodellen)	551
22.2	Deltakermodellens anvendelsesområde	552
22.2.1	Hvilke selskaper omfattes av deltakermodellen?	552
22.2.2	Hvilke deltakere omfattes av deltakermodellen?	552
22.3	Gjennomføring av beskatning ved utdeling til personlig deltaker	553
22.3.1	Alminnelig inntekt hos mottakeren	553
22.3.2	Særlig om arbeidsgodtgjørelse	554
22.3.3	Hva menes med «utdeling»?	557
22.3.4	Innbetalt kapital	558
22.3.5	Fradrag for skatt på deltakerens andel av selskapets overskudd	560
22.3.6	Skjerming	560
22.3.6.1	Innledning	560
22.3.6.2	Skjermingsgrunnlag	561
22.3.6.3	Justeringer i skjermingsgrunnlaget på grunn av nettofastsetting av deltakeren	563
22.3.6.4	Skjermingsrente	566
22.3.6.5	Ubenyttet skjerming	566
22.3.6.6	Særlig om utenlandske deltakere	568
22.3.7	Den totale skattebelastningen for deltakeren	569
22.4	Særlig om lån til og fra personlig skattyter til selskap	569
22.5	Tidfesting	570
22.6	Deltakermodellens anvendelse overfor utlandet	571
22.6.1	Innledning	571
22.6.2	Skatteplikt til Norge	571
22.6.2.1	Norske deltakere i selskaper som driver virksomhet i utlandet	571
22.6.2.2	Utenlandske deltakere i selskaper som driver virksomhet i Norge	572

22.6.3	Grunnlag for beskatning ved utdeling	573
22.6.3.1	Forholdsmessig begrensning av beskatning ved utdeling	573
22.6.3.2	Forholdsmessig fradrag for skjerming	574
22.6.3.3	Dokumentasjonskrav og fristregler	574
22.7	Utdeling til selskapsdeltakere	575
VI	PERSONINNTekt	577
23	Personinntekt for personlig næringsdrivende (foretaksmodellen)	579
23.1	Innledning	579
23.1.1	Generelt	579
23.1.2	Foretaksmodellen – kort oversikt	579
23.1.3	Kort sammenligning med aksjonærmodellen og deltakermodellen	580
23.2	Anvendelsesområdet for foretaksmodellen	581
23.3	Beregning av personinntekt	583
23.3.1	Generelt	583
23.3.2	Utgangspunkt: Alminnelig inntekt fra virksomheten . .	583
23.3.3	Korrigeringer i alminnelig inntekt	584
23.3.3.1	Generelt	584
23.3.3.2	Tillegg for fradragførte kapitalkostnader og -tap mv.	584
a.	Faktiske kapitalkostnader	584
b.	Faktiske kapitaltap	585
c.	Særskilte næringsfradrag	586
23.3.3.3	Frdrag for faktiske kapitalinntekter og -gevinster	586
a.	Faktiske kapitalinntekter	586
b.	Faktiske kapitalgevinster	587
23.4	Skjerming	587
23.4.1	Generelt	587
23.4.2	Hvilke eiendeler inngår i skjermingsgrunnlaget?	588
23.4.2.1	Generelt	588
23.4.2.2	Vilkåret «virket i virksomheten»	588
23.4.2.3	Fysiske eiendeler	589
23.4.2.4	Kundefordringer	590
23.4.2.5	Immaterielle eiendeler	590
23.4.2.6	Forskuddsbetaling fra kunder og leverandørkreditter	590
23.4.2.7	Frdrag for gjeld til finansinstitusjoner og mengdegjeldsbrev	591

23.4.3	Verdsettelse av eiendelene som inngår i skjermingsgrunnlaget	591
23.4.3.1	Generelt	591
23.4.3.2	Eiendeler med uforholdsmessig høy verdi	592
23.4.4	Skjermingsrente	593
23.5	Negativ beregnet personinntekt	593
23.6	Tidfesting	594

24 Incentiv- og medinvesteringsordninger i arbeidsforhold

	og earn-out	595
24.1	Innledning	595
24.2	Ansattes erverv og eie av aksjer eller grunnfondsbevis	597
24.2.1	Generelt	597
24.2.2	Erverv til underpris	598
24.2.2.1	Fordel vunnet ved arbeid	598
24.2.2.2	Beregning av fordel	600
24.2.2.3	Unntaksregel for beregning av skattepliktig fordel	602
24.2.3	Skatteplikt for senere inntekt av aksjene	603
24.2.4	Carried interest	604
24.3	Opsjoner i arbeidsforhold	605
24.3.1	Innledning	605
24.3.2	Hvilke opsjoner omfattes?	605
24.3.3	Beskatningstidspunktet	606
24.3.4	Tilknytning til arbeidsforhold	607
24.3.5	Beregning av fordel og skatt	607
24.3.6	Overføringer til nærstående eller aksjeselskap	608
24.3.7	Opsjoner i små oppstartsselskaper	609
24.4	Kontantbonusavtaler	610
24.5	Arbeidsgiverselskapets plikter og fradragsrett	611
24.5.1	Arbeidsgivers plikter	611
24.5.1.1	Hvem anses som arbeidsgiver?	612
24.5.1.2	Lønnsopplysninger	612
24.5.1.3	Forskuddstrekk	613
24.5.1.4	Arbeidsgiveravgift	613
24.5.2	Arbeidsgivers rett til fradrag	613
24.6	Earn-out	614
24.6.1	Innledning	614
24.6.2	Klassifisering av aksjevederlag som lønn	615
24.6.3	Tidspunktet for beskatning	620
24.6.4	Lønnsopplysnings- og arbeidsgiveravgiftsplikt, samt rett til fradrag	621

VII OMORGANISERING OG OVERDRAGELSE AV VIRKSOMHET	623
25 Generelt om omorganisering og overdragelse av selskaper og virksomhet	625
25.1 Innledning	625
25.2 Utviklingen av skatteregler om omorganisering	626
25.3 Hovedtrekkene i kontinuitetsprinsippet	627
25.4 Generasjonsskifte	629
25.5 Valg av transaksjonsform ved overdragelse og omorganisering av virksomhet	629
25.5.1 Innledning	629
25.5.2 Betydningen av skattemessige rammebetingelser	631
25.5.3 Skattekonsekvenser av forskjellige transaksjonsformer	632
25.5.3.1 Innledning	632
25.5.3.2 Overdragelse av virksomhet (innmat)	633
a. Selgers perspektiv ved salg av virksomhet	633
b. Kjøpers perspektiv ved kjøp av virksomhet	634
25.5.3.3 Overdragelse av aksjer	634
a. Selgers perspektiv ved salg av aksjer	634
b. Kjøpers perspektiv ved kjøp av aksjer	635
25.5.4 Fusjon	635
25.5.5 Forutgående og etterfølgende omorganisering	636
26 Fusjon, fisjon og aksjebytte	639
26.1 Innledning	639
26.2 Skattefri fusjon	641
26.2.1 Aksjeselskaper mv.	641
26.2.1.1 Generelt	641
26.2.1.2 Trekantfusjon	642
26.2.1.3 Fusjon mellom mor- og datterselskap og mellom selskaper som har samme eier ...	643
26.2.2 Likestilte og likeartede selskaper	644
26.2.3 Samvirkeforetak	644
26.2.4 Selskaper med deltakerfastsetting	645
26.3 Skattefri fisjon	646
26.3.1 Aksjeselskaper mv.	646
26.3.1.1 Generelt	646
26.3.1.2 Fisjon ved likvidasjon	647
26.3.1.3 Fisjon ved kapitalnedsettelse	648
26.3.1.4 Fisjonsfusjon (overdragelse til eksisterende selskap)	648
26.3.1.5 Trekantfisjon	648

26.3.2	Likestilte og likeartede selskaper	649
26.3.3	Samvirkeforetak.	649
26.3.4	Selskaper med deltakerfastsetting	649
26.4	Eierkontinuitet	650
26.4.1	Innledning	650
26.4.2	Tilleggsvederlag.	650
26.4.3	Fordeling av aksjekapital og nettoverdier ved fisjon. . .	653
26.4.3.1	Generelt.	653
26.4.3.2	Fordeling av nominell aksjekapital.	653
26.4.3.3	Fordeling av innbetalt aksjekapital	656
26.4.3.4	Aksjekapital i det overtakende selskapet	656
26.5	Skattemessig kontinuitet	657
26.5.1	Innledning	657
26.5.2	Aksjonær- og deltakernivå.	657
26.5.3	Selskapsnivå.	660
26.5.3.1	Generelt.	660
26.5.3.2	Nærmere om fordelingen av skatteposisjoner ved fisjon.	660
26.5.3.3	Kontinuitet ved trekantfusjon og -fisjon etter fordringsmodellen.	661
26.5.4	Avskjæring av skatteposisjoner og tilsidesettelse	662
26.6	Fusjon og fisjon over landegrensene	662
26.6.1	Innledning	662
26.6.2	Overdragende selskap i Norge og overtakende selskap i utlandet	663
26.6.2.1	Fusjon med norsk overdragende selskap	663
26.6.2.2	Fisjon med norsk overdragende selskap.	665
26.6.3	Overdragende selskap i utlandet og overtakende selskap i Norge	666
26.6.3.1	Fusjon med norsk overtakende selskap.	666
26.6.3.2	Fisjon med norsk overtakende selskap	668
26.6.4	Fusjoner og fisjoner av utenlandske selskaper	669
26.7	Virkningstidspunkt.	671
26.7.1	Skattemessig virkningstidspunkt.	671
26.7.1.1	Innledning	671
26.7.1.2	Aksjeselskaper mv.	671
26.7.1.3	Selskaper med deltakerfastsetting.	671
26.7.1.4	Samvirkeforetak	671
26.7.2	Skattefastsettingen i gjennomføringsåret	671
26.8	Aksjebytte	672
26.8.1	Innledning	672
26.8.2	Vilkår for aksjebytte med skattemessig kontinuitet . . .	673
26.8.3	Kontinuitetsvilkår ved aksjebytte med norsk overdragende selskap.	674

26.8.4	Kontinuitetsvilkår ved aksjebytte med norsk overtakende selskap	675
26.8.5	Kontinuitetsvilkår ved aksjebytte mellom utenlandske selskaper	676
27	Omdanning av virksomhet	677
27.1	Innledning	677
27.2	Omdanning uten realisasjon	678
27.3	Omdanning med skattefritak	679
27.3.1	Innledning	679
27.3.2	Hvilke omdanninger som kan skje med skattefritak	680
27.3.3	Krav til virksomhet i det foretaket som omdannes	682
27.3.4	Krav til det overtakende selskapet	682
	27.3.4.1 Krav om nystiftelse	682
	27.3.4.2 Krav til aksjekapitalens størrelse	683
27.3.5	Hva som må, kan og ikke kan overføres	685
27.3.6	Vilkår om kontinuitet	686
	27.3.6.1 Generelt om kontinuitetsprinsippet	686
	27.3.6.2 Skattemessig kontinuitet på selskapsnivå	686
	27.3.6.3 Skattemessig kontinuitet på eiernivå	687
	27.3.6.4 Eierkontinuitet	689
27.3.7	Virkningstidspunktet for omdanningen	690
27.3.8	Særlig om internasjonale omdanninger	690
27.4	Omdanning med skattefritak etter søknad	692
27.5	Omdanning med skatteplikt	693
VIII	FORMUE	695
28	Formuesbeskatning av virksomhet, aksjer og andeler	697
28.1	Innledning	697
28.2	Skattesubjektene	697
28.3	Enkeltpersonforetak – skattemessig formuesverdi av utvalgte eiendeler	698
	28.3.1 Innledning	698
	28.3.2 Næringseiendom	699
	28.3.3 Driftsløsøre	700
	28.3.4 Skip, rigger mv.	700
	28.3.5 Varebeholdning	701
	28.3.6 Fordringer mv.	701
	28.3.7 Eiendeler som ikke medregnes	702
28.4	Børsnoterte aksjer mv.	702
28.5	Ikke-børsnoterte aksjer: Norske selskaper	704
	28.5.1 Hovedregel om verdsettelse	704
	28.5.2 Verdsettelsestidspunkt	706

28.5.2.1	Utgangspunkt	706
28.5.2.2	Endret verdsettelsestidspunkt	706
28.5.2.3	Aksjer i kjede	707
28.5.3	Særlig om aksjer i nystiftede selskaper	709
28.5.4	Formuesbeskatning ved fisjon og fusjon	710
28.5.4.1	Utgangspunkt	710
28.5.4.2	Fisjon	710
28.5.4.3	Fusjon med vederlag	711
28.5.4.4	Fusjon uten vederlag	712
28.6	Ikke-børsnoterte aksjer: Utenlandske selskaper	713
28.7	Andeler i selskap med deltakerfastsetting	714
28.8	Gjeld	715
IX	SÆRLIGE SKATTEREGIMER	717
29	Rederibeskatning	719
29.1	Innledning	719
29.2	Vilkår for skattlegging etter rederiskatteordningen	720
29.2.1	Innledning	720
29.2.2	Krav til selskapsform	720
29.2.3	Krav til selskapets eiendeler	721
29.2.3.1	Innledning	721
29.2.3.2	Skip i fart	722
29.2.3.3	Hjelpefartøy til bruk i petroleumsvirksomhet	723
29.2.3.4	Fartøy til bruk i vindmøllevirksomhet	724
29.2.3.5	Driftsmidler	724
29.2.3.6	Finansaktiva	725
29.2.3.7	Indirekte eie av skip o.l. – underliggende selskap og poolsamarbeid	726
	a. Hovedregler	726
	b. Selskap med deltakerfastsetting	726
	c. NOKUS	727
	d. Aksjeselskap og allmennaksjeselskap	727
	e. Deltakelse i pool-ordninger	728
29.2.3.8	Hvilke eiendeler selskap innenfor ordningen må eie	729
29.2.3.9	Krav om reinvestering	730
29.2.3.10	Flaggkrav	731
29.2.4	Krav til selskapets virksomhet	733
29.2.4.1	Skipfartsvirksomhet	733
29.2.4.2	Strategisk og kommersiell ledelse	734
29.2.4.3	Annen virksomhet med nær tilknytning til skipfartsvirksomheten	736

29.2.4.4	Arbeidsinnsats	736
29.2.4.5	Begrensning vedrørende drift av entreprenørskip	736
29.2.4.6	Begrensning vedrørende drift av fartøy til bruk i vindmølllevirksomhet	737
29.2.4.7	Ut- og innleiebegrensninger	737
a.	Innledning	737
b.	Utleiebegrensningene: Operasjonell leasing-regelen	738
c.	Utleiebegrensningene: Offshore service-regelen	739
d.	Utleiebegrensningene: Definisjon av utleie på bareboat-vilkår	740
e.	Utleiebegrensningene: Beregning av tonnasjeandel utleid på bareboat-vilkår	740
f.	Begrensninger i adgangen til innleie på time-/voyage charter-vilkår	741
g.	Overgangsregler	742
29.2.5	Bindingstid	743
29.2.6	Konsernkrav	744
29.3	Inntreden i ordningen	745
29.3.1	Innledning	745
29.3.2	Inntektsoppgjør ved inntreden i ordningen	746
29.3.3	Inntektsoppgjør ved overføring av andeler i selskaper med deltakerfastsetting	747
29.3.4	Inntektsoppgjør ved overføring av eiendel etter reglene om konserninterne overføringer	748
29.3.5	Korreksjon av skattemessig verdi for andeler i selskaper med deltakerfastsetting	749
29.4	Beskatning av selskapet	750
29.4.1	Innledning	750
29.4.2	Fritak for inntektsbeskatning av skipsfartsvirksomhet	750
29.4.3	Skatteplikt for netto finansinntekter	751
29.4.4	Inntektsføring ved høy egenkapital	754
29.4.5	Tonnasjeskatt	755
29.4.6	Konsernbidrag	756
29.4.7	Rederiselskaper som fører selskapsregnskapet etter de internasjonale IFRS-standardene	757
29.5	Beskatning av aksjonærer i selskap innenfor ordningen	758
29.6	Uttreden av ordningen	758
29.6.1	Innledning	758
29.6.2	Når trer et selskap ut av ordningen?	759
29.6.2.1	Frivillig uttreden	759

29.6.2.2	Brudd på vilkårene for rederibeskatning	759
29.6.3	Virkninger av uttrede – fastsetting av skattemessig verdi	760
30	Kraftbeskatning	762
30.1	Innledning	762
30.2	Alminnelig inntekt mv.	763
30.2.1	Innledning	763
30.2.2	Særregler om skattesubjekt	763
30.2.3	Særregler om (fylkes)kommuners kraftvirksomhet	764
30.2.3.1	Skatteplikten	764
30.2.3.2	Rentefradrag ved kraftvirksomhet drevet direkte i regi av (fylkes)kommunen	765
30.2.4	Skattemessige avskrivninger	765
30.2.4.1	Særskilte driftsmidler i kraftanlegg	765
30.2.4.2	Andre driftsmidler.	767
30.2.5	Skattefritak ved samlet realisasjon av særskilte driftsmidler i kraftanlegg.	767
30.2.6	Rentekostnader	768
30.2.7	Fastsetting av formue i kraftanlegg.	769
30.3	Naturressursskatt og grunnrenteskatt – noen felles problemstillinger	769
30.3.1	Beregningsenheten.	769
30.3.2	Hvilke kraftverk omfattes?	769
30.3.3	Hvem er subjekt for naturressursskatt og grunnrenteskatt?	770
30.4	Naturressursskatt	773
30.4.1	Innledning	773
30.4.2	Størrelse og grunnlag.	773
30.4.3	Fradrag for naturressursskatt i fastsatt skatt relatert til alminnelig inntekt.	774
30.4.4	Naturressursskatt ved realisasjon	774
30.5	Grunnrenteskatt	775
30.5.1	Innledning	775
30.5.2	Brutto grunnrenteinntekt	775
30.5.2.1	Innledning	775
30.5.2.2	Brutto salgsinntekter – hovedregel: Prising til spotpris.	776
30.5.2.3	Brutto salgsinntekter – unntak: Prising til faktisk oppnådd salgspris mv.	776
a.	Salg av konsesjonskraft	777
b.	Langsiktig kraftleveransekontrakt/ kraftverksleieavtale	777

c. Kraft som forbrukes i egen produksjonsvirksomhet	779
30.5.2.4 Driftsstøtte til produksjon av ny vannkraft og elsertifikatinntekter	779
30.5.2.5 Realisasjon av driftsmidler: Gevinst (og tap).	779
30.5.3 Fradrag i grunnrenteinntekt.	780
30.5.3.1 Innledning	780
30.5.3.2 «Driftskostnader som regulært følger av kraftproduksjonen».	780
30.5.3.3 Særskilt om realisasjon av driftsmidler med tap	781
30.5.3.4 Årets skattemessige avskrivninger	781
30.5.3.5 Eiendomsskatt og konsesjonsavgift	781
30.5.3.6 Tilsvarende kostnader i byggetiden	782
30.5.3.7 Friinntekt.	782
30.5.4 Resulterende grunnrenteinntekt – generelt	783
30.5.4.1 Negativ grunnrenteinntekt – fra og med 2007: Fradrag i positiv grunnrenteinntekt fra andre kraftverk, subsidiært utbetaling av skatteverdien	783
30.5.4.2 Negativ grunnrenteinntekt – til og med 2006: Fremføringsadgang.	784
30.5.5 Samlet realisasjon av kraftverk(sandel) – med og uten beskatning.	784
30.5.5.1 Innledning	784
30.5.5.2 Realisasjon med beskatning	784
30.5.5.3 Realisasjon med skattemessig kontinuitet	785
31 Petroleumsbeskatning	787
31.1 Innledning	787
31.2 Petroleumslovens virkeområde.	789
31.2.1 Innledning	789
31.2.2 Den geografiske avgrensningen.	790
31.2.3 Den funksjonelle avgrensningen	792
31.3 Særlige regler for fastsetting av grunnlaget for alminnelig selskapskatt og særskatt	793
31.3.1 Tilknytning til «utvinning, behandling og rørledningstransport».	793
31.3.2 Normpris for petroleum.	796
31.3.2.1 Innledning	796
31.3.2.2 Fastsetting av normprisen	797
31.3.2.3 Normprispunktet.	799

31.3.3	Avskrivningsregler for rørledninger og produksjonsinnretninger mv.	799
31.3.4	Gevinst og tap ved realisasjon og uttak av driftsmiddel	801
31.3.5	Fordeling av netto finansposter mellom sokkel- og landdistriktet.	803
31.3.5.1	Innledning	803
31.3.5.2	Nærmere om netto finansposter som skal tilordnes sokkeldistriktet.	805
31.3.5.3	Nærmere om netto finansposter som skal tilordnes landdistriktet	807
31.3.6	Særlige regler for fastsetting av særskatten – friinntekt	808
31.3.6.1	Innledning	808
31.3.6.1	Friinntekt.	808
31.3.7	Behandling av underskudd og overskytende friinntekt	810
31.3.7.1	Overføring og fremføring av underskudd.	810
31.3.7.2	Fremføring av underskudd og overskytende friinntekt med rente.	812
31.3.7.3	Overføring av gjenstående underskudd og overskytende friinntekt ved realisasjon av virksomhet og fusjon	812
31.3.7.4	Utbetaling av skattemessig verdi av udekket underskudd og overskytende friinntekt ved opphør av virksomhet.	813
31.3.7.5	Årlig utbetaling av skatteverdien av undersøkelsesutgifter for selskaper med skattemessig underskudd	814
31.4	Overdragelse av utvinningstillatelser på sokkelen.	816
31.4.1	Behandling etter petrsktl. § 10.	816
31.4.2	Særlig om overdragers subsidiære ansvar for disponeringskostnader – skattemessige forhold	818
32	Samvirkebeskatning	821
32.1	Innledning	821
32.2	Fradrag for etterbetaling – samvirkeoven § 27.	822
32.2.1	Generelt	822
32.2.2	Hvilke samvirkeforetak kan kreve fradrag for etterbetaling etter sktl. § 10-50?	822
32.2.3	Hva slags utbetalinger er fradragsberettigede etter sktl. § 10-50?	824
32.2.4	Beregning av maksimalt fradrag etter sktl. § 10-50	825
32.3	Utbetaling fra etterbetalingsfond og medlemskapitalkonti	825

32.4	Konsernbidrag	826
32.5	Formuesskatt	827
32.6	Fusjon og fisjon	827
32.7	Omdanning	828
32.8	Konserninterne overføringer	828
32.9	Skattemessig behandling av medlemmer i samvirkeforetak ...	829
32.9.1	Innledning	829
32.9.2	Skattemessig behandling av etterbetalinger og utdeling fra medlemskapitalkonti	829
32.9.3	Skattemessig behandling av andre utdelinger til medlemmene	830
32.9.4	Skattemessig behandling av forhåndsgaranterte rabatter	831
	Presentasjon av forfatterne og BAHR	832
	Forkortelser	835
	Litteratur	838
	Lov- og forskriftsregister	840
	Domsregister	893
	Register over bindende forhåndsuttalelser	898
	Stikkordregister	899